СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 108. Джерзи Сіти, Н. Дж., понеділок, 11. мая, 1925.

VOL. XXXIII. No. 108. Jersey City, N. J., Monday, May 11, 1925. THREE CENTS

Суд підтримує права Юнії до мирного орґанізовання робітників.

ГВІЛИНҐ, ВЕСТ ВЕРДЖІНІЯ, 8. мая. — Федеральний суд видав нині своє ореченне на домагання вуглевих підприємств заказати майнерській юнії організувати майнерів сього округа.

Суддя виразно заявив, що він не може видати такої заборони, бо юнії вільно організувати мирними способами, себто переконуванням, робітників до своєї організації.

Суд не видав ще оречення щодо закиду, що юнійні урядники не слухали судової заборони що до вживання насильства при агітації. Переслухання в тій справі назначене на понеділок.

ОСЛАБЛЕННЄ ПРОМИСЛОВОГО РУХУ В СТЕЙТІ НЮ ЙОРК.

ОЛБАНІ, НЮ ЙОРК, 9. мая. — Після обрахунків стейтового бюра праці, рух по фабриках стейту за місяць квітень виказує деяке ослабленне в порівнанню з місяцем мартом. За час від 15. марта до 15. квітня стратило в стейті роботу коло 25,000 робітників.

ПІДНОСЯТЬ ПЛАТУ МІСЬКИМ РОБІТНИКАМ.

НЮ ЙОРК, 8. мая. — Так звана оціночна рада міста ухвалила піднести робітничу заплату міським робітникам. Підвишку дістане близько півшеста тисячі людий.

ЗНОВА ВИПАДОК НА БУДОВІ.

НЮ ЙОРК, 8. мая. — Сотки людий, переходячих нині вулицями Пайн і Віліемс, були свідками як величезний сталевий трам, яких 5 тон ваги, урвався зі сталевих линв журавля, що його піднімав у гору, та впав на землю з висоти 12 поверхів. Люди, які бачили, як линва вривалася, зняли крик, який остеріг людий, що находилися під будовою. Лишень сьому можна завдячити те, що випадок не покінчився смертю богато людий. В[illegible] трам, звалившися на руштовання, покалічив відривками його 4 робітників, що находилися недалеко від руштовання.

КОРАБЕЛЬНА КАТАСТРОФА НА РІЦІ МІСІСІПІ.

МЕМФИС, ТЕНЕСІ, 8. мая. — Пятнайцять миль в діл рікою Місісіпі від сього міста, недалеко від Лейк Вію, в стейті Місісіпі, перевернувся пароxід інжинерського відділу американської армії, везучий прогульку військових інжинерів. З корабля пропало окло 20 людий, але кілько з них утонуло, покищо сказати годі.

Корабель сей гониться не шрубою, а колесом на заді корабля. Як оповідають люди, що були в катастрофі, корабель став нагло хилитися на бік. Капітан думав з першу, що се наслідок переходу всіх пасажирів на один бік корабля. Коли однак пасажирі розділилися на оба боки, корабель мимо того хилився ще більше, Капітан на приказ команданта інжинерів навернув корабель до берега. Та заким доїхав до берега, перевернувся покладом в долину. Хто міг, ратувався, як знав.

ГОРІВЧАНА ВІЙНА ЗАГОСТРЮЄТЬСЯ.

ВАШИНГТОН, 8. мая. — Боротьба межи пачкарами горівки морем а урядовими прогибіційними кораблями не ослабляє, але заострюється. Уряд довідався, що бутлеґери відбули вчора в Ню Йорку збори, на котрих їх зявилося так богато, що аж богато не помістило в гали, і на котрих рішено шукати нового місця на виладування горівок з кораблів, а колиб се не вдалося, старатися силою прорвати через ланцюх урядових кораблів. З огляду на те урядники готуються до завзятої боротьби.

СКАНДАЛ З „ФАБРИКОЮ АНГЕЛІВ" РОСТЕ.

НЮ ЙОРК, 8. мая. — Дальші поліцийні розсліди над „фабрикою ангеликів," яку удержувала тут пані Авґуста Ґайсенвольк, виказали, що за послідний рік у її „інфанторії" померло 22 дітий. Поліція почала вже слідство й над родичами дітий, відданих до сеї „діточої фарми," як властителька на звала свою інституцію.

ПІЙМАЛИ СУДДЮ В СІТИ НА КАРТЯРІВ.

ЕНҐЕЛВУД, НЮ ДЖЕРЗІ, 8. мая. — Підчас ревізії поліції на дім гри в карти поліція зловила на горячому вчинку межи ними місцевого мирового суддю Гарі Джордона. Грачі не лишень грали в карти, але й ще запивалися горівкою.

НАЙШЛИ ЧАСТИНУ ВЕЛИКОЇ РАБУНКОВОЇ ДОБИЧІ.

НЮ ЙОРК, 8. мая. — Поліція впала вже на слід великої добичі з почтового рабунку, в котрім мав брати участь відомий опришок Челмен, котрого недавно засудили на кару смерти за вбитте полісмена підчас рабунку. До одного банку на Лонґ Айленді видано до продажі кілька бондів, які, як каже поліція, належали до зрабованих. Поліція зараз арештувала чоловіка, котрий сі бонди зложив, і каже, що від нього вона вже дійде до всеї добичі. Сі бонди малиби принести продавцеви коло 10,000 долярів. Вартість всіх зрабованих бондів подають на 2 міліони 400 тисяч долярів.

ПРИРОДНА ОРАНЖЕРІЯ.

КАЛҐАРІ, АЛБЕРТА, КАНАДА, 8. мая. — В долині Тернер, що лежить недалеко від сього міста, виходить зі землі природний ґаз. Частину сього газу ловлять, а надвишка горить великою полумінею. Наслідком сього ціла просто долина перемінена на теплярню. Як далеко сягає теплота полуміни, так далеко весна прискорилася на кілька тижнів. Квіти розвинулися вже давно, а дехто вже навіть найшов доспілі суниці, хоча звичайно вони доходять тут як коло кінця червня.

ГОДИННИК ЗАВАЛИВ ХАТУ.

НЮ ЙОРК, 7. мая. — При витяганню великого годинника на вежу нового хмародера Гарфілда в Бруклині урвалася дротяна линва й годинник, який важить 2,000 фунтів, падаючи в долину, пробив сім доліводок та покалічив відломками суфітів 5 осіб.

СТЕЙТ ПОЗИВАЄ ФОРДА.

ДЖЕКСОН, Міссісіпі, 7. мая. — Стейтовий уряд позвав фабриканта автів Форда за нарушенне закона проти монополів. Стейт хоче стягнути від Форда 12 міліонів долярів кари за протизаконну монопольну змову.

ЗАСУД ВШЕХПОЛЬСЬКОГО РЕДАКТОРА.

Перед варшавським апеляційним судом покінчилася розправа Ледніцкого, бувшого голови польського національного комітету за уряду Керенського, бувшого посла до думи і визначного польського ліберала проти редактора „Газети Варшавської" З. Васілевського. Цей останній закинув Ледніцкому в пресі ні більше ні менше а державну зраду і зраду інтересів всього польського народу, яка випливала з його політичної діяльности. В першій інстанції Васілевского суд виправдав. За те апеляційний суд уневажнив вирок окружного суду та засудив Васілевского на два місяці тюрми і на кару 300 золотих. На підставі польського амнестійного закону кару засудженому даровано.

ПРИГОДА ПАПИ.

В хвилі, коли папа удавався на місійну виставу, а орхестра почала грати папський гимн, коні, запряжені до повозу, сполошились і понесли. Візник упав з повозу і дуже потовкся. Але коні скоро задержано і папа, якому нічого не сталося, відбув дальшу подорож самоходом.

ДИВЕРЗІЙНІ НАПАДИ.

На лісничівку Хомінку (на Поліссю) напав дня 26. м. м. відділ диверзантів, убив лісничого Поляка та 5 помічників побережників (Мазурів), а 3 тяжко ранив. Заки візвано польське військо, за диверзантами загинув слід. — Дня 1. квітня диверзійна ватага знищила фільварок Маньковичі в лучинецькому повіті й забрала кілька пар двірських коний.

ДРОТУЮТЬ ПОЛЬЩУ.

Польські часописи приносять вістку, що східну границю Польщі в районі стовпецького й суміжних повітів обведено вже кільчастим дротом. Як впевняють польські власти, се дротування границь має на меті перешкодити диверзійним ватагам вдиратися на польську територію. Не знати тільки, чи польський дріт поможе там, де не помогли нічого польські багнети.

ПАТРІЯРХ КОНСТАНТИН ЗАПРОШЕНИЙ ДО РОСІЇ.

Виділеного з Туреччини патріярха Константина запросили російський синод і рада народніх комісарів, аби він вибрав собі місце осідку на Москов[illegible]

НЕБЕЗПЕЧНИЙ ШЕВЧЕНКО.

(Історія відслонення його памятника у Винниках).

Памятник Шевченка в Винниках, який здвигнено в р. 1913 при співучасти непроглядних мас народа, підпав двократній екзекуції: раз у падолисті 1918 другий в квітні 1919. З погруддя полишилася незугарна брила, котра в музею буде становити цікавіщий предмет.

Громадянство Винник постановило вже в 1920 р. приступити до віднови памятника. Створений в 1924 р. комітет віднови головою котрого був госп. Тома Магаляс, замовив нове погруддя у арт.-різьбаря Коверка і 7. мая 1924 р. повідомив староство у Львові про відслонення памятника дня 25. мая 1924. Якеж було здивовання усіх, коли староство письмом з 21. мая 1924 до ч. 22381 заборонила цей акт, „бо справа публичного безпеченства не промовляє за уділенням дозволу".

В межичасі відбувають Поляки з великою помпою відслонення помятника Бартоша Гловацкого. Тоді громадяни Винник вислали депутацію до воєводи, вказуючи йому на нерівномірне трактовання Українців і Поляків. Воєвода оправдує своє зарядження натягненими відносинами і „опініон народовосьці польскей". Вкінці погоджується на скромне льокальне свято. Тоді комітет цього не приймив до відома й забив новий памятник дошками на знак протесту.

Тоді місцевий комісар зажадав від голови Комітету усунення дощок до трьох днів. Комітет відмовив домаганню комісаря та вислав депутацію до староства. На поновне подання Комітету з жовтня 1924 р. прийшов новий дозвіл щойно 27. березня (марта) 1925 (доручено комітетови 28. березня).

У дозволі зазначено, що відслонення не може бути святочне, але в розмірах цілком обмежених без запрошених заміцевих гостий, в дни 29. березня о год. 12. в пол. І таку признало програму староство: 1) „Заповіт", хор; 2) Промова о. дек. Гр. Гірняка; 3) Відслоння памятника; 4) Положення вінців місцевими українськими товариствами. Свідком цього, поза промовою о. дек. Гірняка, німого відслонення був п. Галущинський зі Львова.

На нашу думку це скромне свято може й сильнійше западе в серця громадян. Вони зрозуміють, що найкращий памятник поетови можна поставити в українських серцях і в кождій українській хаті. Поставити його не словами, але живими ділами правдивої громадянської праці.

Свято відбулося згідно з програмою. Вечером тої днини був концерт, з якого дохід призначено на фонд „Учітеся". Виконаний місцевими силами бездоганно у всіх своїх точках.

(„Новий Час").

ВСЕСВІТНА ІСТОРІЯ.

Написав Я. Чайківський — Всесвітна Історія часть І.: старинна історія, стор. 280. — Є се нове видання популярної (за др. Туґенсом) історії, написаної коротко і вязко. В цьому сьому виданню богато ілюстрацій. — Часть ІІ.: середні віки, стор. 206. — В сій частині звернено належну увагу на укр. історію, чого давнійше не бувало. — Часть ІІІ.: нові часи, стор. 304. — Сей підручник доводить історичні події до 1911. р. Як і в других частинах, так і тут, звернено велику увагу на укр. історію і на кінці додано реєстр важніших історичних дат.

Всі три томи в оправі $3.25.

„SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВИЛИВАЮТЬ ГОРІВКУ В МОРЕ.

Державний прокуратор Бокнер у Ню Йорку виєднав від федерального судді Годарда дозвіл на знищенне захопленого в ріжних людий алькоголю. Сей алькоголь забрали прогиб. агенти в осьмох місцях у червні, липні і серпні минулого і в січні біжучого року. Ніхто доси не зголосився по сей алькоголь, отже на підставі згаданого висше судового дозволу державний маршал Гехт дістав приказ вивезти на повне море і виляти у воду 25,750 фляшок шкотської віски та 7,610 гальонів алькоголю. Всю ту горівку вилеється у воду аж кількадесять миль від берегів, бо прибережні міста і села скаржилися часто, що виливанне ріжних алькоголічних напитків близько берегів занечищує цілі побережа і наносить людям непотрібну шкоду.

ПОЛЬЩА МОБІЛІЗУЄ БАЛТІЙСЬКІ ДЕРЖАВИ ПРОТИ РОСІЇ.

З кінцем марта відбувалися в Ризі тайні наради відпоручників генеральних штабів армії латвійської, естонської, фінляндської й польської для вироблення одностайности у боєвій акції на випадок війни з Росією. Був також представник французького генерального штабу. Як зачувати, наради не довели до путнього результату, бо Польща поставила домагання, щоби провід балтійських армій у війні находився в польських руках.

ЗАЛІЗНИЧІ КАТАСТРОФИ В СРСР.

Дня 14. квітня мало місце на території СРСР. аж чотири залізничі катастрофи. Поспішний поїзд Самара-Москва вискочив зі шин. 3 особи вбиті, а 6 ранених. На лінії Красноярск-Казань-Єкатеринбурґ зударилося два товарових поїзди. Кілька вагонів з мукою впали жертвою зударення. Недалеко Харкова вискочив зі шин товаровий поїзд, наслідком чого уляло знищенню 11 вагонів бараболь. Накінець недалеко Тифлісу розбився теж товаровий поїзд. Жертвою впало 9 вагонів з нафтою. Одна особа вбита, а чотири ранені. Не знати, чому приписати ці катастрофи. Чи випадковости чи може якійсь зорганізованій акції нових „контрреволюціонерів".

ПОСОЛ СКІРМУНТ МАЄ ГУМОР.

Краківський „Час" подає телеграфічну вістку, що польський посол у Лондоні Скірмунт інтервенював у англійського правительства проти останньої проти-польської промови Лойда-Джорджа в англійській палаті послів. Як бачимо, посол Скірмунт має несогірший гумор, коли намагається заборонити англійським послам говорити правду в англійському парляменті.

РІЛЬНИЧИЙ СТРАЙК У ПОЛЬЩІ.

Рільничий страйк у Польщі розвивається далі. Дня 13. і 14. квітня відбулися численні зїзди, на яких проклямовано продовження страйку аж до остаточної побіди.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЯ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

На цілій Україні проголошено виключно українську урядову мову від 1-го січня 1926.

ХАРКІВ, Україна, 8. мая. — Центральний комітет української комуністичної партії (імовірно — „комуністичної партії большевиків України," яка є відділом російської комуністичної партії) постановив сьогодня, що з 1. січня, 1926, всі державні установи на Україні, всі школи, всі університети і всі частини „червоної" армії на території України мусять ввести у себе українську мову яко урядову. Таксамо всі книжки і всі документи з днем 1-го січня, 1926, мають бути на Україні тільки в українській мові.

Се не є сепаратистичний рух, але він уявляє собою стремлінне Українців зберегти свої національні звичаї, мову і єдність, окремо від Московщини.

ГОЛОД НА УКРАЇНІ.

БЕРЛІН, 8. мая. — Російські совєтські газети, які наспіли сюди, пишуть, що в Одещині запанував уже великий голод серед селянства. Більша половина селянства вже зовсім не має жадних засобів поживи. Люди кормляться меленою корою і попадають в тяжкі недуги, з яких масово вмирають.

ОБІЦЯНКИ КАМЕНЄВА СЕЛЯНАМ.

МОСКВА, 7. мая. — На зїзді українських совєтів в Харкові заявив Леон Каменев, що „воюючий комунізм" рішився піти на уступки селянству.

Він сказав, що тепер „совнарком" дозволить селянам на довголітню „аренду" землі (свою землю будуть арендувати від Каменева!), а також наймати річних робітників до ґаздівства, і скасує 8-годинний день праці в хліборобському промислі.

„ЗАБЕЗПЕЧЕННЄ" ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 8. мая. — В тутешніх дипльоматичних кругах запевняють, що французький міністер закордонних справ Арістід Бріян відповість на німецьке предложенне про справу „забезпечення" німецько-французької границі, що він годиться на „забезпеченнє" але тільки на основі версайського „мирового" договору, на основі якого теперішні границі Франції не нарушимі.

МАРОКАНЦІ ПРОТИ ФРАНЦУЗІВ.

ПАРИЖ, 8. мая. — З Марока (в північній Африці) сповіщають, що провідник Мароканців Абд-ел-Крім доручив своїм війскам копати шанці. Се вказує, що він готовиться до довшої війни проти Французів.

ВІДКИНУЛИ ПРОТЕСТ ПРОТИ ВИБОРУ ГІНДЕНБУРҐА.

БЕРЛІН, 8. мая. — Виборча контрольна комісія відкинула протест соціял-демократів проти вибору Гінденбурґа президентом Німеччини. Протест признано безосновним.

Інавґурація президента Гінденбурґа буде 12-ого с. м.

НІМЕЦЬКІ ЗЕЛІЗНИЦІ ПОПЛАТНІ.

БЕРЛІН, 8. мая. — Німецька Зелізнича Спілка, яка тепер управляє всіми зелізницями Німеччини, заявляє, що вони оплачуються і приносять зиски.

Спілка вспіла вже заплатити аліянтам зі свого приходу 100,000,000 золотих марок по плині Доса дня 1-ого березня с. р., і вже готовить другу такусаму рату на 1-ого вересня с. р.

На другий рік, в березні, Спілка має аліянтам дати дальших 300,000,000 золотих марок.

Річний буджет німецьких зелізниць сього року виносить 5½ міліярда золотих марок.

„МАЛА АНТАНТА."

БУКАРЕШТ, столиця Румунії, 8. мая. — Сьогодня зачалась тут нарада „малої антанти." Від Чехо-Словаччини приїхав міністер закордонних справ др. Бенеш, а від Югославії теж міністер закордоних справ Нінчіч. Нарада потриває три дні.

ПРОТИ НАЙБІЛЬШЕ ВАРВАРСЬКОГО СПОСОБУ ВОЮВАННЯ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 8. мая. — На [illegible] конференції зіраненій Ліґи Народів у справі контролі над продукцією і торговлею амуніції, заявили представники Японії і Туреччини, що вони підпирають американську делеґацію в її домаганню, щоб заборонено торговлю отруйних газів і воювання ними.

ОБСТРУКЦІЯ В ПАРЛЯМЕНТІ.

ВІДЕНЬ, 8. мая. — Посол Вінтерніґ говорив в австрійському парляменті 36 годин протягом 6 сесій.

Він говорив для обструкції проти проекту, щоб власники домів могли підвисшити ренти.

ПОПОВ ЧИ МАРКОНІ?

ПЕТЕРБУРҐ, Московщина, 8. мая. — Нині відбувся обхід в память покійного Олександра Попова, котрий був професором тутешнього електро- технічного інститута, а котрий, як тепер кажуть, перший винайшов бездротний телеграф. Він, кажуть, винайшов його в 1895 році, себто в два роки перед тим, заки Марконі задемонстрував свій винахід.

УВЯЗНЕНО 3,000 ОСІБ.

СОФІЯ, столиця Болгарії, 8. мая. — Досі в цілій Болгарії увязнено 3,000 комуністів.

Арештовання відбуваються дальше.

Між тим тутешній воєнний суд судить двох головних виновників замаху в церкві.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодинокe число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ .75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
В Канаді належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

Обезпечуйте діти.

Урядники відділу Українського Народного Союза ч. 142. в Елизабеті, в стейті Ню Джерзі, повідомляють головну канцелярію про нещасний случай, який скоївся там у родині нашого члена, гр. Качарая.

Жена його, виходячи на закупки до крамниці, лишила, як се звичайно робиться, свою пяти-літну дівчинку Софію бавитися в кухні. Так мати робила нераз, так вона зробила й тепер. Поробивши закупки, мати верталася спокійно домів. Та вже на сходах почува вона запах спаленини й побачила дим, що проривався попід двері її мешкання. Страшне предчуття рушило її серце й вона кинулася мерщій до хати. Як вона отворила мешканнє, на неї хлинула ціла хмара гризучого диму. Як дим проступився, мати побачила на землі свою дитину. Кинулася до неї. Дитина була непритомна. Ціле її тіло було попалене. Звуглена суконка й недопалені останки сірників розповіли матери страшну історію. І без слідства поліції можна було догадатися, що дитина взялася бавитися сірниками, запалила на собі одежу й згоріла в огни власних рук.

Трагедій таких буває богато. Кождого дня вмирають діти від нещасних случаїв. Встережуть їх родичі від одного нещастя, то вони попадуть у друге, якого родичі не могли предвидіти. Складне життє в американському місті бере свої жертви. Часто найкраща осторога не помагає.

І ось тому треба бути готовим на такі нещасні случаї.

Треба бути готовим на матеріяльні, грошеві видатки, получені з такими нещастями. Треба асекурувати свої діти в запомоговій організації. Не треба відкладати обезпечення, бо нещастє не відкладає свого приходу, і ніхто не знає ні дня ні години, коли воно може скоїтися. Хто скорше приступить, того обезпеченнє вартує більше. Тому й самі приступайте, і своїх дітей вписуйте в запомогову організацію.

І спитайте людий, які належуть до Українського Народного Союза, і довідайтесь, що ніяка запомогова організація не дає таких добродійств, і не виплачує запомоги так точно, як Український Народний Союз.

УДАРТЕ В ВІЧЕВИЙ ДЗВІН НА ОБОРОНУ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ

Польща вже зробила українську православну церкву на загарбаних нею українських землях сліпим орудем польонізації українського народа. Тепер взялася знищити українську, національну греко-католицьку церкву.

Заключений Польщею конкордат з Римом несе велику небезпеку істнованню української нації на тих землях, що опинилися по неволі під Польщею. На наших корінно українських землях утворено для жмінки Поляків, зайдів і наїздників, аж пять латинських епископств. На глум культурному і свободолюбному світови, на глум церкві й нашому народови кажуть [illegible] святкувати свято третого мая, кажуть молитися за ту колишню польську конституцію, яка була виразом крайнього назадництва та шляхотської сваволі, за ту конституцію, в якій недопущено навіть українських католицьких владик до сенату, хоч допущено всіх польських враз з суфраґанами. Вимагати від Українців молитися за ту конституцію значить глумитися над живим народом і над його релігійними й національними почуваннями.

Конкордат вже завів в білоруських і литовських католицьких церквах примусову польську проповідь та польську мову. Це саме грозить українській греко-католицькій церкві. Конкордат намагає зробити з українських католицьких владик і католицької церкви підпору польського імперіялізму, горячих приклонників і оборонців Польщі. Конкордат кидає українське населення під Польщею в жертву її великодержавній, польонізаційній манії.

Такого конкордату український нарід приняти не може. Проти того конкордату треба нам всім боротися так, як за Рідну Школу, як з голодом в нашім ріднім селі. Увесь світ, і Варшава і Рим, мусять почути, що ми живий нарід і не дамо себе живцем ховати в могилу. Українське католицьке священство враз з своїми владиками повинні взяти ту справу в свої руки. Цілий нарід буде за ними і стане тоді одностайно в їх обороні та в обороні своєї національної церкви, якою до сего часу була для нас греко-кат. церква.

Коли сама українська католицька церква через своїх вірних, священиків і епископів виступить проти сих посягань польських окупантів на українське національне добро, то вона сама вратується від хаосу, а може й від розвалу, які можуть наступити на случай, колиб нападена, загрожена церква не виступила проти нового рабунку. Коли українська католицька церква хоче далі бути національною церквою, то вона мусить вчинком показати, що вона обороняє права й добро українського народа. Перед українською католицькою церквою, так в старому краю, як і в Америці, стоїть ясне питанне. Вона мусить рішитися, чи тепер вона йде за українським народом, чи за Польщею. Мовчанка в теперішну хвилю значить попиранне Польщі.

Українські люди католицької віри зазначуть тепер по всій Америці своє становище на всенародних вічах та в своїй пресі. Зазначити се становище мусять і провідники церкви, її свя-
[illegible]

Товариш-селянин ремствує.

„Менше слів, більше діла." — „Не землеустройство, а одне розстройство." — „Крути, та не перекручуй."

„Товариш-селянин" не тільки стріляє з обрізу, але ще й ремствує. Мабуть, те ремство вже занадто голосне, коли воно лунає навіть зі шпальт сто раз цензурованої совітської преси.

Комначальники й комаґенти, як відомо, слабують на пронос язика. Тече й тече вонючий словесний потік. „Товариш-селянин" слухав-слухав, але тепер це йому осточортіло, й він кричить:

„Менше слів — більше діла!" Пише один такий „товариш-селянин" з Уманщини:

> „Багато вже писалося на сторінках „Більшовика" про засоби боротьби зі шкідниками, що нищать посіви на селянських полях.
>
> Селянство навідується (і навіть часто) на свої поля, де, побачивши сумну картину, похнюпившись повертається до дому. Дома кличуть до хати-читальні — послухати лекцію про боротьбу зі шкідниками.
>
> Селянин іде. Послухав... і знову простує до дому з похнюпленою головою.
>
> З цього виходить, що скільки не говори, а слова залишаються словами.
>
> А селянин не любить довго балакати, йому потрібно діла.
>
> На одній з лекцій старенький дідусь підвівся й промовив: „Що миші нам роблять шкоду, ми й самі добре знаємо, але що з ними поробиш, коли в нас немає тієї отрути, що ви говорите, а купити її в нас не вистачає коштів".
>
> Менше слів, більше діла! („Більшовик", ч. 54).

*

Ще гострійше висловилось ціле село в своїй скарзі, надісланій до московської „Правди".

У громаді села Копитівки, на Київщині, начальство забрало 574 десятини землі й віддало цукроварні, а та цукроварня зовсім не працює. Вислала громада ходоків.

> „Ходоки тиняються років з півтора. Скаржаться, що землі мало зосталось, а нам у відповідь кажуть: „У вас цукроварня близько, заробіток є". А цукроварня четвертий рік не працює. Тиняємось з одної установи в другу, а пуття все немає. І вийшло з вашого землеустройства одне розстройство". („Правда", ч. 62).

Як бачимо, аж до Москви „товариш - селянин" дорогу знайшов: мабуть переконався, що з місцевою владою й балакати не варто. Але якою мовою він балакає до найголовнійшої московської влади! Ще трохи — й добуде обріз ізпід поли та вистрілить... Одна потіха: до Мокви далеко — не досягне.

*

У Літині, на Поділлі, була селянська конференція. Які промови говорились на цій конференції, про це пише з Винниці кореспондент харківського „Комуниста" (ч. 77).

Один селянин у „гарній та мальовничій" промові сказав:

> „Триста літ стояв великий дуб. Була буря й вирвала дуб, та не знищила ледарів, які не люблять працювати, а тільки в очко грають і на чуже добро зазіхають. Беруть з нас один продналог, а ще чотирі продналоги залишаються: і школі поможи, і шляхи поправляй, і друге, і десяте. Памятаєте, товариші, що т. Ленин на одній зїзді сказав: „Крутіть, та не перекручуйте". А коли ви кажете, що більшу частину податку витрачаєте на наші ж потреби, на поліпшення сільського господарства, то чи не краще ж було б одразу брати з нас менше?"

Перед цею залізною мужицькою льоґікою не можна не схилитись. А що промовець свідчиться самим „т. Лениним", то сила його доводів мусить бути для комвлади святою й непорушною. Навчились мужички говорити з новим начальством!

Другий промовець на тій самій конференції нарікав на привілейоване становище робітників. „Чому селянам не платите грошей, як платите робітникам?" — кричав він. Скінчив він дотепом:

> „Робітники все трахкають і трахкають, а трахторів (себ-то тракторів) усе нема"...

Такою мовою балакає тепер „товариш-селянин" на Україні. Він знає дорогу до Москви, уміє при потребі послатись на „т. Ленина", приписуючи йому те, чого він навіть і не говорив. Але в ґрунті річі ця нова селянська мова визначається нечуваною непоштивістю до радвлади. Вона прямо пахне бунтом, отся мова!

Будемо живі, то ще побачимо, до яких діл приведе ця нова мужицька мова на Україні.

Могар.

Нова уступка капіталови.

Дальший етап комунізму в сто рону „буржуазних пересудів".

Щонебудь тепер робилиб большевики і яких небудь вони допускались би ересей супроти комуністичних догм, проте все знайдуть оправдання у великій ідеї опанування села. Побільшення годин праці робітника, піднесення інтензивности виробництва, допущення приватного капіталу до змонополізованої донедавна державою внутрішньої торговлі, обниження цін на фабричні продукти понизше самовартости та великі втрати держави через таку дивовижну калькуляцію, пониження норми єдиного сільсько-господарського податку, а навіть обниження податкової норми для приватного капіталу — все це мовляв — робиться для добра селян.

Не так давно був той час, коли безпосередно по смерти Леніна висилали непманів цілими поїздами на Сибір та в північні найдальше віддалені райони. Зреалізовану Леніном нову економічну політику зліквідовано на протязі кількох тижнів. На місце приватного капіталу, прийшла кооперація. Вона мала змонополізувати при допомозі держави всю внутрішню торговлю. А що торговля була виключно державним підприємством, то й кооперативи приноровлено до неї. Вони стали чисто державними установами. Їм недоставало капіталу, товари брали в борг, якого своєчасно не сплачували, бо крам не розходився через недостачу покупців. І замісць тягнути з торговлі величезні зиски, держава тратила на них. Дійшло ще до гіршого, бо не тільки що товари не розходились, але й показалося, що в державі, яка заледви почала відновлювати промислові підприємства (і то не всі, а тільки деякі!) дається відчувати надмір фабричних продуктів. Продукти ці коштували державу дуже дорого, та щоби [illegible] залягали, держава знизила ціну на них. Але вони все одно не розходилися. Наслідки такого становища були страшні а назовні виявлялися безробіттям у місті та цілковитою відсутністю промислових продуктів на селі.

Кооперація не могла доставити селянам тих продуктів у приступних цінах, бо вона розкладала на них великий відсоток на покриття адміністрації, діловодства і т. п. Та все таки по селах істнували ще маленькі т. зв. роздрібні торговці, яких влада чомусь пощадила при нищенню „непа". Селянство купувало все у них а не в кооперації. Діялося це з двох причин: тому, що приватний торговець був чуткий на артикули першого запотребування і все мав їх в домі тому, що всі вони були дешевші, ніж в кооперативах, не зважаючи на великі податки.

По році відновлено „непа" під назвою „Неонепа". Відновлено його тільки в тих рямцях, які свого часу допустив Ленін. Приватних купців толерувала радвлада і в гуртовій і в дрібничковій торговлі, але обложила їх такими високими податками та поставила у такі важкі адміністративні умовини, що приватна торговля не розвивалася, а ледви веґетувала. Приватний торговець не мав ніякого кредиту ні в промислових трестах ні в державних ні в кооперативних (на ділі теж державних) банках. Він мусів за все платити ґотівкою. Це були — як сказано — пляни, в яких створив і реалізував нову економічну політику ще сам Ленін.

І через те на полі внутрішньої торговлі був завсіди застій і через те не доходили фабричні (перш за все сільсько-господарські) продукти на село, і через те був надмір промислових продуктів у державі з наскрізь знищеним промислом. Через те й не могло бути мови про серіозну економічну відбудову держави.

Комуністична влада дійшла накінець до пересвідчення, що без ширших концесій для приватного капіталу відбудова таки не піде. А це могло би відбитися як найгірше на новій політиці у відношенню до села, до якої то політики большевики привязують велику ваґу. „Бо коли це не буде зроблене — сказав Риков — скоро та негайно, то ми втратимо безповоротно селянський ринок і узброїмо проти себе багатоміліонову селянську масу, що не буде піддержувати своєю важкою працею міського робітничого населення держави". Ці слова відносяться до всього: і до побільшення видатности праці робітника і до продовження тої праці і накінець до санації торговельних відносин при допомозі поширення прав для приватних капіталістів у торговлі.

В березні цього року заранжувала найвища економічна установа в С. Р. С. Р., т. зв. Рада Праці та Оборони, велику спільну нараду з урядових економічних кол і приватних капіталістів. На ній большевики запропонували капіталістам деякі полекші та закликали їх до праці над піднесенням радянського добробуту. Капіталісти поставили і від себе певні домагання, а то: концесії на приватні банки, акційні товариства, зїзди представників торговлі, а далі полекші для торговців у прив. життю. От хочби у справі помешкань та в справі допущення дітей до високих шкіл.

Щоби не впасти в конфлікт із принціпами клясової політики, всі наведені домагання капіталістів відкинено. За те введено ось які полекші: „З метою прискорення та поширення товарообороту необхідно втягнути в торговлю приватний капітал та поставити його в менше важкі умовини, ніж це було дотепер".

Таку постанову приняла найвища економічна установа С. Р. С. Р. Конкретно ці полекші [illegible] лісти дістануть кредити на товари в трестах а також зможуть переводити всякі векслеві операції у всіх державних і кооперативних банках. Далі доручено відповідним комісаріятам (міністерствам) переглянути всі дотеперішні закони про оподаткування приватного капіталу, та виробити проект нових, лекших для нього податкових норм. З окрема доручено комісаріятові народньої освіти зробити все можливе для того, щоби облекшити селянському населенню умовини продажі сільських продуктів (!) та умовини закупна фабричних виробів на ярмарках, залізничих стаціях, пристанях і т. д.

Ось і все, що дістали приватні торговельні капіталісти. На дотеперішні відносини в СРСР це дуже багато вплине. Допущено у торговлі не тільки приватну ініціятиву та приватний капітал, але й приватну конкуренцію з кооперативами. Що вона дуже швидко розвинеться і що примусить большевиків або піти на нові уступки відносно капіталу або знищити його в імя спасення кооперації — це факт. І цьому не зарадить і те застереження, яке приняла Рада Праці та Оборони, що кооперативи і в банках і в трестах при кредитуванню всеж таки повинні мати першенство перед приватними торговельними підприємствами. Та саме цей факт, що невідомо яке буде становище большевиків у моменті, коли жертвою конкуренції впадуть урядові кооперативи, багатьох капіталістів відстрашує від надто рожевих надій на всі полекші. Їхня ціла важка праця на протязі літ може впасти жертвою одного большевицького декрету та повернутися в нівець на протязі одного тижня.

Таким чином найправорнійші ленінці перейшли вже далеко поза межі дозволених Леніном уступок. До цього примушує їх життя. **В. М.**

(Діло).

ЧУЖА ПРЕСА ПРО ПОЛЬЩУ.

Лондонський „The Economist" з 21. III. у статті п. н. „Міжнародне становище Польщі" обговорює стан переговорів між західними державами й Німеччиною у справі ґарантійного пакту, який висуває на одно з перших місць питання ревізії західних границь Польщі, і пише про Польщу між иншим таке: Державне воскресення Польщі було можливе тільки наслідком побіди антанти й виключно завдяки побіді антанти над Німеччиною Польщі вдалося заняти ста[illegible] пятої з огляду на величину держави в Европі. Коштом Німеччини Польща одержала доступ до балтійського моря, а також коштом Німеччини наділено її більшою частиною мінеральних і промислових засобів Горішного Шлеська, хоч більше чим сумнійне, чи Польща зуміє зробити з них належний ужиток. Хоча повстання Польщі було актом справедливости, то союзники ніколи не порозумілися реально щодо її вигляду, ні не устійнили погляду щодо її позиції в Европі. Наслідком сього вийшов невдоволяючий нікого компроміс на Горішнім Шлеську, а вже зовсім незаслужено для Польщі підписано для неї в марті 1923 року східні границі, які Польща зброєю добула на Українцях, Білорусинах і Литовцях. Впрочім сі ворожі відносини між Польщею і її сусідами є в більшости випадків її власною роботою. На протязі шести років свого істнования Польща в ріжних періодах мала збройні конфлікти з Німцями, Росіянами, Українцями, Литовцями і Чехами, отже зі всіми своїми безпосередніми сусідами, за виїмком Румунії й Лотви. Що могла вона бути в колізії зі своїми недавніми володарями, не може бути дивне; але не можна оправдати її становища у відношенню до поневолених народів, які користали з тої самої, що й вона нагоди боротьби за волю. Між тим, коли прим. імя Чехословаччини звязане є з починами консолідації й мира — про Польщу знаємо тільки, що вона звязалася з безправним забором Вильна ген. Желіґовським і з насильствами польських комітаджів на Горішнім Шлеську. Навіть солідніщі балтійські держави оминають зближення з Польщею, щоб не скомпромітуватися союзом з нею. Додаткові мирові договори, творені після версайського мирового договору, можуть набрати сили тільки на підставі доброї волі. В ніякім випадку не можна уважати їх „сакро санктум" в тім самім значінню, що і границі, побудовані на етноґрафічнім принципі. Без згоди заінтересованих чинників границі Польщі не можуть утревалитися!

*

В італійськім дневнику „Секольо" (Медіолян) з 8. IV. появилася стаття п. Аттилі Тамара, віденського кореспондента сього дневника, про „Проблему Польщі й Европи". П. Тамаро не вірить в істнування теперішньої Польщі. Він пише: „Польща має забагато ворогів. Третину її населення становлять непольські народи. На її кордонах стоять в поротівлю Німці й Росіяни. Наслідком німецької пропозиції ґарантійного пакту утворилося для Польщі нове положення, бо держави, що після війни сотворили Польщу, не хочуть забезпечити її границь. Також Франція мусить укінці станути перед питанням, яку користь може вона мати з держави, яка замісць єднати союзників накликує на неї щораз то нових ворогів. Можна також сміло сказати, що прилюдна думка світа є цілковито проти Польщі. Польща хоче опиратися на мирові договори. Одначе саме ті договори з дня на день тратять свій зміст. Чи зможе загрожена з усіх боків Польща направити всі помилки, які вона поробила від 1919 до 1920 р.?" Дальше пише п. Тамаро, що Польща не може багато покладатися на Францію, яка — як се відомо з історії — від 400 років все зраджувала Польщу в рішаючім моменті. Події, що тепер назрівають можуть легко дати Польщі добру лекцію в сім розумінню.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільні Козаки, від. 316, подає до відома своїм членам і членицям, що звичайний місячний мітинг відбудеться в четвер, дня 14. мая, о 7.30 вечером, в Тов. гали під ч. 102 Joiner St. Проситься всіх членів прибути на сей мітинг, бо суть важні справи до полагодження. — В. Кучмія, секр.

ТЕАТРАЛЬНІ ШТУКИ.

Арендар в клопоті, комедія з сільського життя в 4-ох актах (8 осіб)	25 ц.
Борці за мрії, драматичні ескізи сельськоог життя на 4. дії (12 осіб)	30 ц.
Кара совісти, народна драма в 5. діях (20 осіб)	35 ц.
Серед граду куль, або **Неустрашима героїна,** траґедія в 4-ох діях, в 5-ох відслонах зі співами (12 осіб)	40 ц.
Султанша, сценічна картина в одній дії (7 осіб)	10 ц.
Степовий гість, драма в 5-ох діях (21 осіб)	40 ц.
Піймав облизня або **Перекопустили,** жарт на одну дію (10 осіб)	20 ц.
Назар Стодоля, драма на 3 дії (5 осіб)	35 ц.
Підгіряни, мельодрама в 3-ох діях (9 осіб)	50 ц.

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ДОПИСИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Українська пісня на міжнародній музичній виставі в Ню Йорку.

Заходом Музичної Ліги міста Ню Йорку відбувся величавий концерт в понеділок, дня 4. мая, 1925, в інтернаціональній салі на 124 улиці в Ню Йорку. В концерті взяло участь 20 народностий, а кожда з них репрезентувала свою питому музику, спів і танці. Взяли участь в концерті також і Українці міста Ню Йорку.

На жаль, мушу сказати, що є тут аж кілька хорів, але такі, що на такий виступ як міжнародну виставу музики і співу, жаден з них не був відповідний, хотяй є тут много наших співацьких сил.

Одинокий найкращий тутешний хор се український діточий хор, який був примушений взяти участь в тій міжнародній виставі, із своїм учителем паном Онуфриком. Не хочу їх тут богато захвалювати, бо чужинці вже їх похвалили. Тільки треба признати їх, що на таким великім концерті мала дітвора не осталась позаду. Молоденький хор під проводом свого учителя співав дуже гарно. Маленькі наші дівчата в народніх строях прямо чарували публику, бо видно було на салі, як Американці грімкими оплесками їх приймали, і що на бажання публики, примушені були співати аж пять точок. Перша точка Заповіт Шевченка, музика Стеценка, відспівана дуже гарно. Дальше коляда С т е ц е н к а; Туман яром котиться; Ой летіла горлиця, і Минуло літо Боже, музика Воробкевича. Минуло літо Боже хор сей відспівав як найкрасше, бо сею то піснею він дійсно чарував публику. При кінці сеї пісні своїми дзвінкими голосами мов тії пташки гомоніли на сцені, і виконали сей твір з найкрасшим артистичним викінченнєм і публика в превеликім тишині вислухала тую композицію і нагородила дітвору грімкими довготриваючими оплесками. Велику заслугу треба признати молодому талановитому учителеви п. Теодорови Онуфрикови. При його дальшій праці сей хор молоденький може принести Українцям ще не раз признанне і славу.

При кінці треба завважити, що хотяй маємо тут і здібних людий і богато співучих сил, але кождий з них ходить одинцем, і чванить ся, що великий співак, а як часом потреба вимагає гарного хору, то тоді їх зібрати і треба діло оставити на маленькі діти. Хорів у нас кілька замісць одного сильного. Порозбивались на маленькі гуртки, як то у нас часто буває.

Ще раз кличу: Українці міста Ню Йорку мусять мати сильний хор, бо потреба вимагає, і ви, співаки, не ходіть одинцем, бо так самі нічого не вдієте, бо лиш у злуці сила.

Присутний.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ.

Про українську виставу в Перт Амбой, Н. Дж.

У другий день Великодних Свят, дня 20. квітня мала пертамбойська українська громада нагоду бачити одну з кращих історичних драм п. з. Мазепа.

Драму відіграли члени Співацького Товариства під управою недавно прибулого до громади дякоучителя п. Данила Стецика.

Слід зазначити, що драма „Мазепа" належить до кращих, а рівночасно і тяжших драматичних штук до поставлення на аматорській сцені. Помимо цього штука випала вповні вдоволяючо, навіть для більше вибагливих видців, які критично дивляться і бачать це, чого другий не доглядить. Перш усьо[illegible]го треба сказати, що з дуже малими виїмками ціла штука була як слід підготовлена. Видно що всі аматори як і їх управитель п. Данило Стецик, не мало потрудились коло її вивчення.

Одно тільки скажу, що не всі ролі були відповідно розділені. Треба до кождої ролі вибирати відповідні характери, зважаючи на індивідуальні здібности, прикмети і вдачу кождого аматора. Тільки тоді влучно віддасть аматор свою ролю, коли вона буде відповідала його характерові, (! його здібностям, себто коли грачий буде „у своїй ролі".

Не можна винувати за це управителя, бо він заледви 7 тижнів на тій посаді.

У головних ролях виступали: Мазепа п. Теодор Пізняк; Кочубей п. Василь Яричевський; Любов п-ні Марія Голіновська; Марія п-ні Анна Стецикова Іскра п. Олекса Ваверчак; Палій п. Іван Гурняк; Василь Низбієнко п. Їлько Чижик; Орлик п. Николай Колодій; Чечель п. Андрій Рожик; Войнаровський п. Іван Гелета; Оксана п-на Єлена Гаврилко; Малашка п-на Єлена Мощар; Сторож п. Теодор Пашуля; Дідусь п. Петро Гуцалюк. Всім учасникам представлення, належиться повне признання за їх приготовленнє і гру, бо ціла вистава викликала гарне і миле вражіння.

На причуд гарно вигав козацький танець при сільській музиці.

Вдивляєшся, вслухуєшся і мимохіть здається тобі, що ти у рідному селі під горбочком при садочку в недільний під вечір. Гадаю, що у цій хвилині думки всіх присутних на галі, перебравшись через океан і високі гори, злетіли у рідний край і кождий уявив собі рідне село та нагадав свою молодість. Споміж дівчат в танцю відзначилась п-на Гадек, яка артистично гуляла по козацьки. Публика нагородила танцюристів грімкими оплесками і окликами „Славно", так, що повторили вони ще раз танець. Гуляли до утоми.

Також слід зазначити про гру п-ні Анни Стецикової, жени учителя, в ролі Марії, дочки Кочубея. Вона незвичайно влучно і по мистецьки віддала свою ролю у цілій драмі.

Вважаю за відповідне натякнути ще, що обширна галя була зовсім заповнена. Не пересаджу, коли скажу, що було понад 500 присутних.

На тім кінчу свої замітки, з вірою, що пертамбойська українська громада, оцінивши працю п. Данила Стецика, нагородить його повним довірям і візьметься разом з ним до дальшої хосенної праці для добра свого і своїх дітий і на допомогу рідному краєви.

Волод. Білоруський.

БОСТОН, МЕСС.

Українське народнє віче.

Як по всіх місцевостях Злучених Держав так і тут в Бостоні збираєть ся народний податок, котрий має піддержувати краєві народні інституції, Рідна Школа, захисти й робітні інвалідів, сиротинці, боєвий фонд, і т. п. Наша громада вибрала собі фонд революційний, не забуваючи також і про другі народні інституції і висилає час від часу жертви до краю. Комітет Несення Помочі Рідному Краєви всюди заявляється за тим, щоби на ті всі ціли збирати якимись іншими способами, а податок щоби в цілости ішов на ціли революції. Недавно Комітет чув нарікання, чому гроший не висилається на висше згадану ціль, а передержується в банку. Так Комітет на однім засіданню рішився скликати віче в сій справі та запросити на се віче нашого звісного нам зі свого патріотизму дра Луку Мишугу. Віче відбулось дня 29. марта с. р. в парохіяльній галі при 36 Арлінгтон Ст. Галя помимо дуже кепської погоди була заповнена по береги. Віче отворив місцевий парох о. Йосиф Пелехович та в палкій промові представив зібраним ціль віча, і попросив публику о вибір предсідателя до переведення віча. Предсідателем вибрано майже одноголосно гром. Николая Давискибу, котрий подякував за вибір і довіре, та покликав секретарів, а то Ілію Чопика, й Івана Масного. Відтак попросив яко головного референта дра Луку Мишугу. Коли він явився на естраді, дістав бурю оплесків. Референт у своїй 1½ годинній промові представив зібраним житте чи радше животіннє українського народу під правлінням большевиків та клятих Ляхів, а чому, бо у нас нема братньої любови. Якби ми уміли любити самі себе, свою націю казав він, так в Бостоні віче не відбувалосьби на галі, котра містить около 200 кресел, але требаб нам було іти до Мекеникс Гол, та Українці роблять усе партійно, а не загально, а специяльно тут в Америці партійности нема границь. В городі Київі, сказав бесідник зібралось 100,000 людий на Софійській площі, щоб почути акт злуки Великої України з Галичиною і здавалось, що, вже повстав великий сорок міліоновий народ зі своєю державою і що ніхто вже в світі не буде всилі видерти йому сього з рук, та із сього всього лишились хіба мрії, бо одна часть братів опинилась в Москві, а друга під ляшнею. І одні і другі в неволі. Причин сього можна знайти богато, а найголовніша причина ся, що ми числимось на 40 міліонів Українців, а ми радше є 40 міліонів кандидатів на Українців. Нація мусить бути основана на братерстві а не на ворожнечі і ворожих собі партіях. Взагалі тепер нам Українцям так довго треба боротись проти ляцьких бандитів, поки ляцького воєводи не побачимо у Львові на ринку, а большевицкого лідера в Київі на площі привязаного на шнурку до паля. А щоби се сповнити, до сего треба любови, завзятости і хотіння кождому зосібна як всім загалом.

Такі слова правди летіли з уст бесідника, що навіть наші комуністи не мали нічого ані крихітки закинути референтови. Немов змушені були плескати в долоні та „признати правду дру Мишузі. Однак наша соціялістична громада не була якоєсь з сего задоволена, що віче відбулось мирно й тихо, бо вони вже привикли до галапасання, а тут не було що хопитись. Чіпались мов пяний плоту, чого могли, однак се якось нейшло. Так давай пгнути свою газетку, та захвалювати яка вона добра, бо каже, навіть пише, що др. Мишуга не почитав як належиться, але щось згідного сказав проти нашого славного Кобзаря Тараса Шевченка, в Филадельфії на концерті в честь поета. Так хотіли вияснення, що було у Филаделеї на що др. Мишуга змушений був відповісти, що із шматою без підпису редактора і без підпису автора статті, та взагалі з анонімами не хоче мати нічого до діла. Предсідатель також звернув увагу, що віча не скликано на виводи, що пише собі якась там газетка, а на се щоби порадитись, як дати поміч рідному краєви, а публика бючи в долоні, не дала їм більше питатись — дра Мишуги, так що наші соціялісти посідали тихо зі спущеними в діл носами.

По скінченню реферату пресідатель попросив вічевиків о жертви на Рідну Школу, на інвалідів і сироти. Зложили слідуючі особи: Николай Кісіль, Василь Виноградник і Дмитро Кузь по 5 дол. Григорій Петрейко, Іван Глінський, Дмитро Шидлівський, Ілля Чопик, Мирон Вонс і Николай Давискиба по 2 дол.; по доляреви: о. Йосиф Пелехович, Михаїл Камінський, Олекса Войтків, Григорій Жданюк, Антін Івашків, Григорій Зварич, Григорій Музика, Роман Зварич, Ілля Рибак, Андрій Хомин, Ілля Оверко, Петро Боднар, Марія Зварич, Розалія Ференц, Михаїл Вонс, Анна Козулькевич, Марія Волошин, Михайло Шемета, Олена Музика, Дмитро Юськів, Катерина Ляшкевич, Ілля Ставничий, Григорій Солтис, Іван Вігеза, Ілля Волощук, Параня Ульчак, Николай Довганьчук, Марія Дяків, Стефан Чопик, Михаїл Бідак, Агафя Бербелицька, Марія Козюк, Данило Сілінський, Стефан Яріш, Сава Антонюк, Варвара Начас, Микита Шафранський, Олекса Кудрик, Николай Золошин, Евдокія Смарушок, Олена Попович, Ксеня Гринюк, Берестецька, Іван Масний, Тимко Січкоріз і Марія Григірчук, (пропущено імя одного доляра). Разом зібрано 74 доляри. Дрібними датками зібрано 15 дол. 42 цнт. Разом зібрано 89 долярів 42 цнт., котрі то гроші по оплаченню всіх видатків розповів висилано на 3 части, а то: Рідну Школу, інвалідів і сироти через „Обєднаннє" після ухвали віча. Вислано також податок за два роки в сумі 372 дол. 61 цнт. на ціли революційні через „Обєднаннє" після ухвали віча. По збірці слідували ріжнородні запити, на які кождий дістав вдоволяючу відповідь. Ухвалено вічем, щоби Бостон, хотяй по сей час не належав до „Обєднання" не стояв поза його межами, бо за всяку ціну нам конечно потрібний центр тут в Америці, бо в лучности сила, а де сила, там своя хата, а в своїй хаті „своя сила і правда і воля."

— — — — —

По вичерпанню нарад приступлено до вибору уряду Комітету Допомоги Краєви і вибрано: о. Йосифа Пелеховича головним надзирателем, Йосифа Бербелицького предсідателем, Дмитра Кузя, касієром і Григорія Петрейка писарем на протяг року 1925 і по відспіванню „Ще не вмерла Україна" і „Непора не пора" вічевики підбадьорені опустили галю, а промова дра Мишуги на довго зістане записана в серцях Бостонців.

Не мож простити також і тим, що мимохото, що бесідник в самих початках взивав до любови Неньки України, та на близько 200 людий учасних на вічу зібрано лише 89 долярів. Якби кождий по доляру то вже є 200 долярів, але наші браття як лиш збірка, втікають з галі, якби хто ішов з нагайкою або полісменом. Гей, браття, браття, нащо грішимо, нащо дуримо себе коли співаємо: „Душу, тіло ми положим", коли за марного доляра на двір втікаємо? Ну, але хіба душа і тіло Українця не вартує навіть доляра. Всім жертводавцям щире спасибі, а всім, котрі не мають почуття до свого брата, котрий днесь без рук, без ніг за волю свого народа терпить в ляцькій неволі, таке слово, яке їм належиться!

Ілля Чопик,
Іван Масний, писарі віча.

ВЕСЕЛИЙ КУТИК

Право голосування для жінок.

Б е с і д н и к: Право голосування для жінок?? Моя сказала мені вчера, що все буде голосувати лише за білявими! („Ле Журналь" — Париж).

Наївний.

К р а в е ц ь: Колиж уже нарешті заплатите ваш довг?

Д о в ж н и к: Ви зовсім такі, як мій маленький сестрінок. Він також раз-у-раз завдає мені питання, на які я мимо найліпшої волі не всилі відповісти.

Першим журналістом

на світі був Каїн, бо він перший зачав полеміку з своїм противником щодо його переконань.

В трамваю.

... якийсь пан відступає місце одній жінці.

Ж і н к а: О, як то гарно, що ви відступаєте мені ваше місце. Що за чемність.

П о д о р о ж н и й: Пані, це дрібниця, нам уже аж занадто тих закидів, що ми відступаємо місце лише гарним паням.

— Щож то знову, Йосифе? У вашій кімнаті найшла я чотири капелюхи мого чоловіка.

— Ах! прошу пані! Щось такого?! А пан думали вже, що загубили їх!!! (Ле журналь).

Хорий желудок.

— Якжеж там вашому чоловікови?

— Спасибі, вже трохи ліпше йому. Вчера міг уже на хвильку встати з постелі. Зїв кілька котлетів і телячий паштет, дві порції тісточок із яблуками, а потім кусник сира. Думаю, що завтра могти-ме вже зїсти й щось тяжшого.

Все практичний.

— Чи то правда, що на Північному бігуні ніч триває 141 днів?

— Само собою.

— О, то чудово! Там упертому вірителеві вигідно сказати: „Прийдіть завтра рано".

Немає апетиту.

— Як то ці приповідки говорять неправду — говорив один чоловік при столі. — Кажеться, що апетит приходить при їдженню. Я їм уже певвертя години, а ще мені апетит не прийшов.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ — **МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ**

без огляду на яку недугу терпите... наші найновіші способи без медицини поможуть Вам вернути до здоровля.

Др. АНДРІЙ БОРАК і Др. КОРНИЛО САВІЦЬКИЙ хиропрактори.

327 Е. 9-та улиця, Ню Йорк, Н. Й.

Години: денно від 9-тої до 9-тої вечер. Неділі від 10 до 1.

НОВІ КНИЖКИ ЯКІ МОЖНА НАБУТИ У КНИГАРНІ СВОБОДИ:

М. Капустянський — ПОХІД УКРАЇНСЬКИХ АРМІЙ НА КИЇВ-ОДЕСУ В 1919 РОЦІ (короткий воєнно-історичний огляд). Части І., Ч. І і ІІІ. з 23 кольоровими схемами-мапами і документами в додатку. Ціна ... 70 ц.

М. Возняк — УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНІСТЬ. Ціна ... 20 ц.

ВИДАННЯ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ" У ЛЬВОВІ:

Юра Шкрумеляк — ПОЇЗД МЕРЦІВ (картини Жерт і Трудів). Ціна 15 ц.

Василь Софронів — БО ВІЙНА ВІЙНОЮ. (Збірка нарисів). Ціна 10 ц.

Евген воровський — СЕРЕД КУЛЬ І ГРАНАТ. (Начерки). Ціна 10 ц.

Софія Тобілевич (Карпенко-Кара) — РІДНІ ГОСТІ. (Спогади з побуту Українських Січових Стрільців на Степовій Україні). Ціна 10 ц.

Замовлення разом зі залученням належитости (моні-ордер або [illegible]) слати до:

Замовлення слати на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand St. JERSEY CITY, N. J.

В. БУДЗИНОВСЬКИЙ

Послідний Ногай.

(Історичне оповідання).

(Свобідно за Купером)

(4)

— Ми маємо скриток, — Тихоліз промовив до Криси, — в якім вас ніхто не знайде, бо про него ще ніхто не знає і йдучи до него не лишимо по собі слідів. Се наша спільна домівка. Моя і моїх ногайських приятелів. Мурат Ногай готов спрятати вас в тім скритнику, як всі трое поклянетеся, що ви, [illegible] відтак, вже ніколи більше не заглянете туди і нікому не виявите.

Криса звернувся до Христі.

— У тебе є хрестик? — спитав.

— Є. Посвячений в Лаврі.

— Дай його сюди!

Христя всунула руку за пазуху і вийняла хрестика. Всі трое: Криса, Христя і Варка поклялися. Мурат пильно слухав, чи так, як йому треба було. Ще хвилю ждали на Гамера. Коли той вернув і сказав, що воздух навкруги них і шмат шляху в сторону Бога чистий, Мурат щез в кущах.

— Він пішов вперед, ми пі[illegible]демо за ним, — Тихоліз промовив до Криси. — Дівчата нехай сідають на коні, ти підеш пішки. Передом піде Гамер, ведучи коня одної дівчини. Ти поведеш коня другої, я піду позаду, ведучи твого коня.

— Мого коня не треба вести, сказав Криса. — Він сам іде за мною.

— Тим ліпше. Тим лекше буде мені наслухувати і пильнувати, щоби з заду хто не наскочив на нас.

Гамер вхопив за поводи коня Варки і пустився слідом за батьком. За ним ступав Криса ведучи коня Христі, Тихоліз замикав похід. По кількох мінутах Гамер задержав похід. Вернувся в кущі і витащив сернюка.

— Відки той сернюк тут взявся? — спитала Варка. — Хто і міг його вбити?

— Вбив Тихоліз — Гамер відповів, — ще заки зійшовся з [illegible] зійшлися. Ідучи до вас, ми сернюка тут лишили. Тепер возьмемо його з собою, бо дома наша комора вже порожна.

Тихоліз закинув сернюка на коня Криси, привязав арканом і товариство пішло далі. По двогодиннім поході станули над рікою.

— То може Бог? — спитав Криса.

— Бог — відповів Тихоліз. — Ще троха горі рікою і будемо біля нашого скритка.

Пішли далі і за часок станули, бо дальшу дорогу загатила скала. Під скалою сидів дожидаючи їх Мурат. Сидів босий з чоботьми в руці.

— Ваш скриток тут? — спитав Криса. — На скалі, чи може в скалі є яка печера?

— Ні на скалі, ні в скалі, — Тихоліз відповів. — Підемо далі, але водою.

— Чому водою?

— Берегом годі, бо як бачиш, се круча, — Тихоліз відповів, роззуваючися. — Можнаби гору обійти і назад зійти над ріку, але се задалеко, бо ми мусіли би обходити широке багно. Водою попри кручу тільки кількадесять кроків. Не глибоко, бо й до колін не сягає. Сідай на коня!

Гамер роззувся, вхопив поводи Варчиного коня і за батьком вступив у воду. Тихоліз [illegible] віхав Криса. За кручею всі вийшли знов на беріг і поїхали далі, аж до нової кручі, котру таксамо обійшли.

Ся скала, що врізувалася в ріку, мала від сторони ріки розколину. Увійшовши в розколину мож було вилізти аж на верх покритий чагарником.

— Злізайте з коний, бо далі поїдемо човном — сказав Тихоліз. — Коні мусимо спрятати.

Мурат і Гамер увійшли назад в ріку. Вступили в розколину кручі, підійшли в гору аж на кручу, витащили з кущів човен і спустили його на аркані в ріку. Тихоліз притягнув човен аж до берега. Оба Татари зійшли вниз, взяли коні, завели їх в розколину кручі і, неначе по сходах, вивели крутою розколиною аж на верх скали. Відтам коні не могли нікуди відійти, бо скала була навкруги стрімка. Заваливши горішний вхід до розколини скалою, Ногаї вернули до товариства.

Висше того місця де товариство стояло, ріка пропихалась на силу між двома кручами. Від кручі до кручі йшов поперек ріки скалистий поріг. Сей поріг не тягнувся від берега до берега простою лінією, але заломаною, шпилем в гору ріки. То був кут отворений в низ ріки. Рамена, що сходилися в са[illegible] середині ріки, виставали понад воду. Поріг був на півтора сажня високий, отже вода падала з него з оглушуючим шумом. Між раменами сего водопаду сторчала з води з усіх боків стрімка скала, в середині через половину неначе розколена велитенською сокирою. На сю скалу Тихоліз показав рукою.

— Там, на сім острові наша домівка, — сказав. — Там буде ваш скриток. Як перетрусимо околицю і покажесь, що на шляху до Торок нема Татар, виведемо завтра досвіта коні і пустимося в дорогу.

— Як же ми доберемося до того скалистого острова? — спитав Криса. — Яка сила здужає повести човен проти тої скаженої бистрини? Хто пропхає човен крізь ту вузьмину, між скалою на середині ріки і кручею?

— Не балакайте богато тільки сідайте! Тихоліз відповів. Не святі горшки ліплять. Ви дівчата поскидайте чобітки, бо пару кроків будете мусіли пройти в воді. Не глибоко, тільки троха понад кістки.

(Дальше буде).

У. Н. СОЮЗ, — НАЙЛІПШИЙ ОПІКУН В НЕЩАСТЮ, ЧИ ВИ Є ЧЛЕНОМ ЙОГО.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО САМІ І ЗАПИСУЙТЕ СВОЇ ДІТИ ДО У. Н. СОЮЗА!

КОГО ДНЕСЬ НАМОВИТЕ ОБЕЗПЕЧИТИСЯ В У. Н. СОЮЗІ, ТОЙ ВАМ ЗА ЭЕ ВДЯЧНИЙ БУДЕ ВСЕГДА.

СМЕРТЬ І НЕЩАСТЄ НЕ ТРАТЯТЬ НАГОДИ. НЕ ТРАТЬТЕ І ВИ. ОБЕЗПЕЧІТЬСЯ В У. Н. СОЮЗІ СЕЙЧАС.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за місяць квітень 1925 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	279.06	140.	41.77	279.	11.27	231.	66.46
2.	144.18	141.	14.85	280.	88.55	322.	24.85
3.	67.82	142.	93.35	281.	16.94	323.	44.56
4.	78.06	143.	59.46	282.	123.47	324.	99.36
5.	60.88	144.	52.33	283.	82.77	325.	28.86
6.	22.37	145.	40.97	284.	24.17	326.	140.50
7.	210.69	146.	74.51	285.	32.42	327.	24.38
8.	142.26	147.	264.58	286.	61.78	328.	7.62
9.	122.67	148.	12.32	287.	13.38	329.	18.59
10.	172.18	149.	50.63	288.	190.97	330.	74.33
11.	75.06	150.	25.58	289.	16.71	332.	67.03
12.	102.53	151.	51.20	290.	47.74	336.	108.15
13.	36.97	152.	51.65	291.	24.50	338.	225.88
14.	95.56	153.	12.06	292.	190.87	339.	49.39
15.	43.44	154.	39.55	293.	16.00	341.	59.01
16.	31.35	155.	270.61	294.	46.00	342.	100.15
17.	26.65	156.	58.26	295.	147.05	344.	37.65
18.	99.37	157.	55.48	296.	184.93	347.	60.90
19.	9.19	158.	28.48	297.	20.27	350.	61.62
20.	139.25	159.	65.08	298.	38.18	351.	44.29
21.	39.90	160.	84.87	299.	60.87	354.	37.[illegible]
22.	79.34	161.	56.00	300.	236.50	355.	53.51
23.	35.74	162.	43.66	301.	92.97	357.	44.12
24.	137.13	163.	62.49	302.	16.70	363.	127.70
25.	35.19	164.	47.02	303.	32.98	364.	157.29
26.	35.20	165.	99.39	304.	27.36	365.	111.26
27.	38.55	166.	19.71	305.	42.17	367.	181.12
28.	187.49	167.	34.61	306.	11.47	369.	141.15
29.	157.82	168.	123.37	307.	17.25	370.	182.66
30.	61.10	169.	58.64	308.	97.52	371.	70.54
31.	131.37	170.	193.07	309.	26.70	379.	50.63
32.	30.09	171.	55.10	310.	25.34	380.	28.67
33.	52.24	172.	52.95	311.	17.75	381.	34.78
34.	94.09	173.	28.84	312.	23.33	384.	82.64
35.	26.83	174.	42.51	313.	11.09	385.	292.67
36.	61.19	175.	84.78	314.	10.92	388.	133.85
37.	40.73	176.	35.71	315.	14.98	392.	18.10
38.	223.41	177.	74.08	316.	231.25	393.	24.96
39.	84.00	178.	32.70	317.	77.75	396.	67.16
40.	34.17	179.	180.09	318.	87.85	400.	35.79
41.	33.70	180.	10.17	319.	7.42	401.	30.30
42.	104.48	181.	127.61	320.	70.25	402.	3.67
43.	35.86	182.	104.01				
44.	121.94	183.	101.80				
45.	147.40	184.	7.33				
46.	28.63	185.	61.58				
47.	39.22	186.	68.37				
48.	58.25	187.	46.18				
49.	13.99	188.	17.99				
50.	45.07	189.	16.71				
51.	64.68	190.	10.11				
52.	24.04	191.	68.35				
53.	47.94	192.	47.57				
54.	16.17	193.	138.30				
55.	45.75	194.	16.57				
56.	87.52	195.	33.60				
57.	90.41	196.	46.51				
58.	49.98	197.	39.70				
59.	143.32	198.	66.79				
60.	14.51	199.	12.43				
61.	61.41	200.	76.04				
62.	77.64	201.	50.57				
63.	271.15	202.	32.61				
64.	67.62	203.	94.08				
65.	218.88	204.	11.86				
66.	108.41	205.	19.91				
67.	109.46	206.	313.36				
68.	26.38	207.	49.39				
69.	94.34	208.	28.14				
70.	232.56	209.	132.26				
71.	15.75	210.	43.91				
72.	58.87	211.	108.49				
73.	93.86	212.	31.75				
74.	54.41	213.	260.75				
75.	75.33	214.	40.73				
76.	190.74	215.	37.13				
77.	111.55	216.	42.09				
78.	152.10	217.	247.74				
79.	6.16	218.	234.93				
80.	52.08	219.	35.98				
81.	113.99	220.	119.06				
82.	51.41	221.	297.79				
83.	58.73	222.	20.08				
84.	14.16	223.	155.10				
85.	102.52	224.	18.49				
86.	160.64	225.	31.23				
87.	99.56	226.	22.32				
88.	4.59	227.	51.61				
89.	18.53	228.	79.84				
90.	157.05	229.	190.53				
91.	202.76	230.	200.20				
92.	18.46	231.	48.54				
93.	26.36	232.	74.87				
94.	161.39	233.	43.61				
95.	65.73	234.	122.93				
96.	184.07	235.	87.37				
97.	34.86	236.	66.34				
98.	160.56	237.	165.54				
99.	149.52	238.	34.30				
100.	73.24	239.	168.78				
101.	56.09	240.	13.27				
102.	240.20	241.	34.27				
103.	69.78	242.	112.03				
104.	158.32	243.	114.80				
105.	119.46	244.	27.54				
106.	192.17	245.	89.40				
107.	56.62	246.	36.89				
108.	100.00	247.	207.75				
109.	96.31	248.	52.91				
110.	39.68	249.	27.37				
111.	35.68	250.	20.09				
112.	127.29	251.	122.71				
113.	91.65	252.	46.94				
114.	68.86	253.	34.46				
115.	16.28	254.	103.47				
116.	58.61	255.	58.58				
117.	79.06	256.	21.43				
118.	73.99	257.	3.64				
119.	37.85	258.	23.70				
120.	100.93	259.	130.12				
121.	66.70	260.	25.56				
122.	51.43	261.	27.69				
123.	76.49	262.	23.84				
124.	70.49	263.	36.84				
125.	16.09	264.	16.01				
126.	89.28	265.	29.14				
127.	87.48	266.	58.08				
128.	46.78	267.	37.95				
129.	26.23	268.	37.29				
130.	183.45	269.	40.97				
131.	19.80	270.	133.28				
132.	119.77	271.	24.49				
133.	141.62	272.	11.68				
134.	[illegible]	273.	61.79				
135.	120.54	274.	137.76				
136.	138.61	275.	63.00				
137.	144.80	276.	328.37				
138.	[illegible]	277.	47.29				

З місячних вкладок	28,098.28
Процент від бондів	2.860.29
Процент від морґечів	1.789.75
Сплата морґечу	270.00
Сирітські части по бл. п.:	
Анна Баріцак, в. 311	500.00
Вол. Лотоцький, в. 217	400.00
Разом	33.918.32

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Петро Ярема, в. 117	1.000.00
Тома Філіпяк, в. 320	919.00
Іван Чорний, в. 28	1.000.00
Ю. Венґринович, в. 59	500.00
Пах. Шляхтич, в. 1	950.00
Анна Баріцак, в. 311	1.000.00
Дм. Дранута, в. 252	500.00
Розалія Нечипор, в. 293	500.00
Марія Корпан, від. 69	1.000.00
Ілія Захарків, в. 206	1.000.00
Вол. Лотоцький, в. 217	1.000.00
Катер. Мороз, в. 151	500.00
Іван Ковальчик, в. 127	500.00

Запомоги з фонду запомогового:

Запомоги ухвалені XVI. Гол. Конв. (поіменний спис в протоколах і спр. Комісії Просьб і Скарг)	3.370.00
Позичка фонду конвенційному на кошта XVI. Гол. Конвенції	4.500.00

Виплати з фонду сирітського:

Кат. Віркійовська, в. 108	824.00
Ів. Товт, в. 84 (ст.)	216.46
Іван Глова, в. 1	272.50
Афтан Дошна, в. 12	75.63
Мих. Недбала, від. 52	143.00
Ілько Борик, в. 211	600.00
Гнат Окаль, в. 87	90.75
Андрій Телепон, в. 4	159.92
Ів. Амбіцький, в. 1	265.00
Олекса Кіляр, в. 53	113.60
Іван Михнич, в. 380	200.00
Мих. Олійник, в. 380	250.00
Вас. Федусько, в. 276	177.00
Юрій Філовяк, в. 305	474.50

Виплата фонду конвенційного:

XVI Гол. Конвенція У. Н. С. в Рочестер, Н. Й.	31.512.44
Позичка з фонду запомогового	4.500.00
Разом	36.012.44

Розходи адміністраційні:

Свобода за орган	3.648.60
Свобода за праці, чищення і опал	754.33
Платня гол. уряду	445.00
Праці надзвичайні	67.00
Головний лікар	37.50
Стейти за лайсенси	48.00
Кошта подорожи в справах організації	56.00
Чембер оф Камерс	25.00
Видатки канцелярійні	53.18
Разом	58.747.41

ЗІСТАВЛЕННЄ.

Готівка з кінцем міс. марта остала	256.188.55
Прихід за квітень	33.918.32
Разом	290.106.87
Розхід за квітень	58.747.41
Готівка з кінцем міс. квітня остає	231.359.46

БІЛЯНС:

Стан чинний:

Готівка	231.359.46
Морґечі	469.965.00
Бонди	442.416.48
Реальність	19.500.00
Друкарня	21.000.00
Разом	1,184.240.94

Стан довжний:

Фонд посмертний	749.952.04
„ резервовий	212.024.56
„ запомоговий	34.954.14
„ адміністрац.	31.366.48
„ конвенційний	160.47
„ сирітський	155.783.25
Разом	1,184.240.94

Теодор Грицей, гол. предс,
В. Левчик, гол. касієр;

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА
МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за місяць квітень 1925 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	20.50	172.	3.60
2.	11.70	174.	3.60
3.	9.90	175.	4.25
4.	2.70	176.	2.05
5.	7.05	177.	4.50
6.	1.90	179.	17.55
7.	29.25	181.	14.85
8.	7.20	182.	9.70
9.	15.75	183.	4.50
10.	4.50	192.	3.00
14.	4.15	193.	8.05
15.	7.45	196.	2.95
16.	5.20	197.	2.50
18.	10.15	198.	3.15
20.	5.45	200.	12.15
21.	5.40	201.	4.50
22.	13.05	203.	8.35
23.	2.25	204.	3.20
24.	15.10	205.	2.05
25.	1.80	206.	33.80
26.	1.75	207.	50
27.	2.70	208.	2.50
28.	18.90	209.	17.10
29.	10.15	210.	6.10
30.	7.05	211.	7.95
31.	18.45	213.	22.05
34.	11.25	214.	7.45
35.	3.15	217.	32.03
36.	50	218.	30.45
38.	24.55	219.	2.03
39.	3.83	220.	12.60
40.	3.15	221.	12.38
41.	2.50	223.	17.55
42.	7.95	224.	3.15
43.	2.05	226.	2.25
44.	20.00	227.	2.50
45.	11.25	228.	10.80
47.	2.05	229.	10.57
50.	8.35	230.	16.90
51.	2.25	232.	6.30
52.	90	233.	1.13
53.	5.18	234.	26.80
55.	3.15	235.	4.05
56.	10.68	237.	16.20
57.	7.45	238.	2.05
58.	5.65	239.	13.75
59.	14.65	241.	3.15
61.	6.08	242.	7.40
62.	6.75	243.	18.45
63.	27.68	244.	2.95
64.	7.70	245.	9.00
65.	20.95	246.	3.60
66.	3.85	247.	23.90
67.	9.00	248.	2.70
68.	2.50	250.	2.47
69.	4.30	251.	12.40
70.	25.88	252.	4.45
72.	10.12	253.	2.05
73.	7.20	258.	2.95
74.	3.05	259.	15.80
75.	13.30	261.	2.70
76.	23.62	262.	4.05
77.	4.05	263.	4.05
78.	3.15	264.	3.30
80.	3.40	265.	1.80
81.	5.65	266.	50
82.	5.25	267.	3.15
93.	9.00	268.	50
85.	10.00	269.	3.60
86.	4.30	270.	19.35
87.	13.50	271.	50
88.	90	272.	75
89.	1.65	274.	9.45
90.	17.55	275.	5.85
91.	21.15	276.	38.50
93.	2.93	278.	6.80
94.	7.65	282.	14.63
95.	2.70	283.	6.10
96.	18.25	284.	3.40
97.	2.50	288.	18.90
98.	6.10	289.	3.15
99.	22.30	292.	12.37
100.	4.95	293.	1.35
102.	23.85	294.	4.95
103.	2.50	295.	4.75
104.	20.05	296.	5.18
105.	6.30	297.	1.40
106.	5.00	298.	4.50
107.	2.70	299.	2.10
108.	8.55	300.	13.75
109.	9.00	301.	9.00
110.	90	302.	50
112.	12.70	305.	2.05
113.	5.18	307.	90
114.	6.10	308.	17.60
115.	25	309.	75
116.	7.00	310.	2.70
118.	3.60	312.	2.70
120.	8.10	314.	90
121.	9.00	316.	23.17
123.	6.08	317.	7.00
124.	14.20	318.	3.83
126.	4.50	320.	7.20
127.	9.23	321.	10.15
128.	4.75	323.	4.05
130.	5.25	324.	10.58
131.	1.15	326.	13.72
132.	42.35	328.	50
133.	5.85	330.	2.30
135.	6.55	332.	6.75
136.	13.75	336.	5.75
137.	12.95	338.	26.35
139.	4.05	339.	9.45
142.	7.90	341.	3.60
143.	1.60	342.	17.55
144.	2.50	344.	1.80
145.	2.05	347.	6.50
146.	6.55	350.	2.03
147.	34.42	351.	3.60
148.	4.50	355.	3.60
149.	6.98	357.	5.20
153.	3.50	363.	17.55
155.	44.35	364.	10.13
156.	5.40	365.	8.75
158.	1.40	367.	8.78
159.	5.20	369.	16.90
160.	11.70	370.	9.25
161.	5.00	371.	9.45
162.	5.20	379.	3.15
163.	7.65	380.	3.38
164.	4.80	384.	9.70
165.	5.65	385.	27.70
166.	[illegible]	388.	[illegible]
168.	17.10	396.	9.90
170.	12.60	401.	4.73
171.	25		

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Вол. Павликович, в. 213	200.00
Виплати з фонду адміністрац.:	
Платня робітника	125.00
Свобода за праці	140.00
Видатки канцелярійні	14.32
Разом	479.32

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. марта остала	33.238.78
Прихід за квітень	2.298.86
Разом	35.537.64
Розхід за квітень	479.32
Готівка з кінцем міс. квітня остає	35.058.32

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	35.058.32
Морґечі	18.000.00
Разом	53.058.32

Стан довжний:

Фонд посмертний	39.545.73
„ адміністрац.	13.512.59
Разом	53.058.32

Теодор Грицей, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр;
Р. Слободян, г. фін. секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ДЕ ОТВОРИТИ БИЗНЕС? Як провадити щоб не стратити? Майже всі поучення дотично бизнесу дістанете, коли купите **Торговельну Школу** в 5 лекціях. Ціна $1.00. Посилайте сейчас на таку адресу: **SICHOWY BAZAR, 34. E. 7th St., New York, N. Y.** 107.12

ГРОСЕРНЯ І БУЧЕРНЯ до спродання в добрім положеню, інтерес добре вироблений помежи українськими і польським людьми. Голоситись до:
СТЕФАН ҐРЕНТУС
59 Beacon St., Newark, N. J. 106-8

НА ПРОДАЖ ГРОСЕРНЯ, ДЕЛІКАТЕСЕН І АЙСКРИМ ШТОР, 4 кімнати до мешкання, межи Українцями, Поляками; причина продажі: другий бизнес. Голоситися під число **326 JOHNSTOWN AVE., JERSEY CITY, N. J.** 106-9

ГАЛЯ ДО ВИНАЙМУ
на танці, представлення, концерти, віча як також на рухомі образці. Ціна після умови. Депозит 5 дол. Проситься замовляти завчасу. Адресувати: 100-
УРЯД ПАРОХІЯЛЬНИЙ,
42 Van Buren St., Passaic, N. J.

ВЗОРИ канва, нитки до вишивання D. M. C. стемпловані річи. Пишіть по каталог до
UKRAINIAN BAZAAR,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

СПЕЦІЯЛІСТ З ЕВРОПИ
повідомляє про отворенне докторського офісу для лічення шкірних кровних і нирхових хорів женщин і мущин. Дає поради для бездітних родин. **Dr. OTTO T. MEYER, 245 W. 43rd Street, New York City.**

МУФОВАННЄ
Перевожу мебелі і всякі інші річи в місті і на дальшу віддаль.
LEON ZACHKO
350 ST. PAUL'S AVENUE,
JERSEY CITY, N. J.
Tel.: Bergen 4511.

ФАРМИ!

РОДИМЦІ, хочете бути своїм босом? — купіть собі фарму в здоровій околиці, де є фабрики, роботи цілий день і ніч, для дівчат таксамо роботи подостатком. Платня найтаньша 50 центів на годину. Я продаю фарми вже 23 роки у сій місцевости, найліпше розкажуть ті, що покупили. Маю малі і великі, на легкі сплати. Близько Erie R. R. і Lackawanna R. R. Голоситися до: **HARRY FANOK, Real Estate Broker, Whippany, N. J.** 107-14

ДО СПРОДАННЯ дешево фарма при самім місті, 105 акрів, 40 чистої управної землі, решта ліс і пасовиско, дім на 2 родини з певницею, горяча і зимна вода, велика стайня на 26 штук худоби, та інші забудовання, 3 сади, 2 саїла, ґараж, самі сади принесли за рік $1000, дохід з цілої фарми доходить річно $4000; варстат з газоліновим інжином, всі будинки першої класи. Фарма в дуже урожайна і найліпша на цілу околицю.
Голоситися до:
DANIEL KUDLYK,
R. 2, West Main, Norwich, Conn. 107-3

ТВОРИ ТЕАТРАЛЬНІ

ЗА СИРОТОЮ БОГ З КАЛИТОЮ, образ драматичний в ... з співом в 5 актах (14 осіб). 25 ц.
СЕМЕ НЕ КРАДИ, сумна комедія одніж акт (9 осіб). 15 ц.
СИРОТИ, образ драматичний в 4 актах зі співами (12 осіб) 25 ц.
Замовлення слати на адресу
„СВОБОДА".

ПРОТОКОЛ

XVI. Головної Конвенції У. Н. Союза почавшоїся дня 6. квітня 1925 в Rochester, N. Y.

(17)

ПОВНИЙ ЗВІТ З ЗАСІДАНЬ КОМІСІЇ ПРОСЬБ І СКАРГ,

яка зістала вибрана першого дня на Гол. 16. Конв. У. Н. Союза згідно зі статутом організації з пятьох членів.

(Продовження).

Від. 365 У. Н. С. з Фраквіл, Па., уділити $50.00 запомоги з фонду убогих членови Іванови Шабат. Є членом У. Н. С. від 15, вересня 1913 р. Невилічимо хорий, сухоти. З каси У. Н. С. неотримав досі запомоги.

Від. 367 У. Н. С. з Рачестер, Н. Й., уділити $50.00 запомоги з фонду убогих членови Дмитрови Гнатів. Є членом У. Н. С. від 31. січня 1917 р. Хорує довший час на падачку і є недовилічения. З каси У. Н. С. неотримав запомоги.

Від. 230 У. Н. С. з Янгставн, О., уділити $50.00 запомоги з фонду убогих членови Іванови Виняр (Винар). Є членом У. Н. С. від 31. січня 1919 р. Невилічимо хорий. Був чотири рази оперований. Має жену і шестеро дітий. З каси У. Н. С. отримав $150.00 запомоги в трох ратах.

Від. 147 У. Н. С. з Алентавн, Па., просьбу члена тогож відділу, п. Дмитра Карповича, о запомогу Комісія відкинула і уважає за безпідставну. Сей член має власний свій бізнес і як такий, не може жадати звороту $175.00 з фонду убогих за заплаченнє лікаря, який його оперував на запаленнє сліпої кишки.

Від. 67 У. Н. С. з Ансонії, Конн., скаргу члена Івана Пиріг Комісія уважає за невмісну, позаяк справу полагодив Гол. Уряд У. Н. С. і запомогу виплачено.

Від. 320 У. Н. С. з Балтімор, Мд., Комісія уважає, що справу покійного члена тогож відділу і У. Н. С., Томи Феленак, може полагодити лише Голов. Екз. Комітет У. Н. С. згідно з приписами статута У. Н. С., відносячихся до виплати посмертної запомоги.

Від. 245 У. Н. С. з Трентон, Н. Дж., з огляду на се, що Конвенція першого дня полагодила справу делегата Матвія Скоропад, тогож відділу, Комісія сеї справи не розбирала, уважаючи її покінченою.

Від. 192 У. Н. С. з Геркімер, Н. Й., просьбу члена Николи Сичик о запомогу з фонду убогих Комісія відкинула на підставі письменних доказів. Сей член зістав принятий до У. Н. С. з пропуклиною 31. серпня 1922 р. Поведенне сього члена незаслугує на уділенне матеріяльної помочи з каси У. Н. С.

Від. 326 У. Н. С. з Авока, Па., просьбу члена Стефана Сеньків о морґіч на реальність, Комісія не може полагодити по причині, що ся справа належить до полагодження леґально дорогою Гол. Екз. Ком. У. Н. С.

Від. 127 У. Н. С. з Бофало, Н. Й., просьбу пані Ксені Коновальчук о запомогу з фонду убогих, Комісія відкинула. Муж сеї женщини член У. Н. С. Іван Коновальчик помер 3. квітня 1925 р. Посмертна запомога буде полагоджена і виплачена Гол. Екз. Ком. У. Н. С. згідно з приписами статута У. Н. С.

Від. 276 У. Н. С. з Ембрідж, Па., просьбу сього відділу о зворот $125.00 коштів похорону по члені Василю Гутник, Комісія уважає за безпідставну і невмісну і як таку відкинула. Василь Гутник будучи членом У. Н. С. десять місяців, поповнив самоубийство. Згідно з § 232 статута У. Н. С. спадкоємці не мають права до посмертного. Відділ робячи похорон, робив се на власну руку. Вдова по висше згаданім члені заскаржила У. Н. С. до суду о посмертне $1000.00.

Від. 44 У. Н. С. з Нортгемп[illegible] ... уділити $25.00 запомоги з фонду убогих членови Андрієви Гурський. Є членом від 31. січня 1921 р. Находиться в домі убогих хорих. Жена і діти жиють в старім краю. З каси У. Н. С. отримав $25.00 запомоги 25. лютого 1924 р.

Від. 44 У. Н. С. з Нортгемптон, Па., уділити $25.00 з фонду убогих запомогу членови Петрови Худоба. Є членом У. Н. С. від 31. січня 1916 р. Находиться в домі божевільних, умово хорий. З каси У. Н. С. отримав $50.00 запомоги дня 29. падолиста 1920 р.

Від. 206 У. Н. С. з Вунсакет, Р. Ай., уділити $50.00 запомоги в фонду убогих членови Василеви Корнелюк в дорозі ласки. Є членом У. Н. С. від 31. грудня 1923 р. Його жена Марія Корнелюк є в домі божевільних. Має четверо дітий. Находиться в нужді. З каси У. Н. С. неотримав запомоги.

Від. 292 У. Н. С. з Дітройт, Міш., просьбу о запомогу для членицї Марії Убога, Комісія відкинула і уважає її за неоправдану. Ся членица приступила до У. Н. С. 31-го жовтня 1921 р., затаюючи грудну хоробу, як виказує свідотво лікарське на просьбі о запомогу. Комісія поручає Гол. Урядови У. Н. С. сю справу провірити на місци.

Від. 273 У. Н. С. з Гудсон, Н. Й., уділити $50.00 запомоги з фонду убогих членови Григорієви Пиндус. Є членом У. Н. С. від 31. січня 1916 р. Стратив руку при праці в лютім 1918 р. Отримав з каси У. Н. С. запомогу $100.00 13. червня 1918 р.

Від. 273 У. Н. С. з Гудсон, Н. Й., уділити $50.00 запомоги з фонду убогих членови Іванови Драбек. Є членом У. Н. С. від 31. мая 1916 р. В жовтни 1920 р. стратив одну руку а три пальці в другій руці. Працювати не може і стався тягарем родини. З каси У. Н. С. отримав $200.00 запомоги в двох ратах.

Від. 173 У. Н. С. з Клівленд, О., уділити $25.00 запомоги з фонду убогих членови Михайлови Секерак. Є членом У. Н. С. від 12. падолиста 1908 р. Находиться в домі божевільних. Справу пояснив делеґат Йосиф Сенчина. Сей член отримав з каси У. Н. С. $450.00 запомоги в сімох ратах.

Від. 278 У. Н. С. з Вілкс Бери, Па., уділити $75.00 запомоги з фонду убогих членови Романови Лучків. Є членом У. Н. С. від 31. липня 1916 р. Попалив руку при праци в майнах в 1921 р. В руці не мае власти до праці. З каси У. Н. С. запомоги неотримав.

Від. 51 У. Н. С. з Ейтсборо, Па., уділити $50.00 запомоги з фонду убогих членови Михайлови Бурдяк. Є членом У. Н. С. від 31. грудня 1920 р. Хорує на падачку від 1923 р. так, що ніхто не хоче його приняти до праці. Находиться в нужді не мічний. З каси У. Н. С. запомоги досі неотримав.

Від. 239 У. Н. С. з Філаделфії, Па., уділити $50.00 запомоги з фонду убогих членови Кирилови Дацьків. Є членом У. Н. С. від 29. жовтня 1905 р. Зі старости хорує на ревматизм і не всилі працювати. Находиться в нужді. З каси У. Н. С. неотримав досі запомоги.

Від. 339 У. Н. С. з Філаделфії, Па., уділити в дорозі ласки $25.00 запомоги з фонду убогих членови Миколі Гайнович. Є членом У. Н. С. від 30. вересня 1922 р. Находиться в потребі. Мае шестеро дітий а жена лежить в шпиталі. З каси У. Н. С. запомоги досі неотримав.

Від. 95 У. Н. С. з Назарет, Па., просьбу члена Миколи Сеник о запомогу з фонду убогих Комісія уневажнила на підставі доказів. Сей член є вдовець бездітний. Добре маєсь і як такому запомоги неможна уділити з фонду убогих.

Від. 47 У. Н. С. з Мілвокі, Віс., справу[illegible] делегата сього відділу Комісія уважає за безпідставну полагоджувати на Конвенції. Подібну справу належить полагодити у відділі після статута У. Н. С.

Від. 251 У. Н. С. з Клівленд, О., просьбу члена Йосифа Шутак о запомогу Комісія уважає за полагоджену в Гол. Канцелярії У. Н. С. Гол. Уряд У. Н. С. виплатив $50.00 запомоги сьому членові в марті 1925 р. Сей член побирає запомогу з фонду убогих кождого року з каси У. Н. С.

Від. 34 У. Н. С. з Ст. Лорейн, О., уділити в дорозі ласки $50 запомоги з фонду убогих членици Розалії Кознпас. Є членицею У. Н. С. від 28. лютого 1922 р. Довший час хорує. Має семеро дітий. Находиться в нужді. З каси У. Н. С. неотримала досі запомоги.

Від. 277 У. Н. С. з Гартфорд, Конн., справу о посмертну запомогу члена Михайла Бойка Комісія не може полагоджувати ані поручати Конвенції до полагодження. Ся справа є давна і чисто леґальна, яку лише Екз. Ком. У. Н. С. може полагодити згідно зі статутом У. Н. С. і приписами стейтових законів.

Від. 202 У. Н. С. з Авбурн, Н. Й., уділити $163.00 з фонду убогих в дорозі ласки для дітий членицї Марії Тарбай, яка померла нагло на Конвенції. Була членицею У. Н. С. від 31. жовтня 1920 р.

Увага I. Комісія переглядаючи і провіряючи всякого рода просьби о запомогу з каси У. Н. С., прийшла до заключення, що урядники декотрих місцевих відділів маловажать собі приниманнє нових членів до У. Н. Союза. Доказом є чимало справ, де принято в члени особи, які не були вповні здорові підчас їх принимання до організації. Щоби се не повтарялося і в сей спосіб не наражати У. Н. С. і членів на матеріяльну страту, Комісія відноситься до повного засідання Гол. Конвенції, щоби перевела відповідну ухвалу, на підставі якої Голов. Уряд У. Н. Союза міг би завести строгу контролю в часі принимання кождого нового члена до У. Н. Союза згідно з вимогами статута У. Н. С. Місцевий урядник чи урядники, який би приняв чи поміг приняти в члени У. Н. С. особу на підставі фалшивих зізнань в аплікації, Гол. Уряд У. Н. С. має такого урядника чи урядників потягнути до відвічальности і коли дотичному урядникови буде доказана байдужність і вина, виключити його чи їх з членства У. Н. Союза на підставі статута організації.

Увага II. Переглядаючи просьби писані в ріжний спосіб і на ріжного рода паперах, Комісія прийшла до заключення і пропонує, щоби конвенция перевела відповідну ухвалу на підставі котрої кождий, хто вносить просьбу на Головну Конвенцію У. Н. Союза о уділенне йому запомоги з фонду на це призначеного, виповняв дотичну просьбу на відповіднім на друці **„Просьба о Запомогу"**. Кождий секр. місцевого відділу У. Н. С. повинен перед конвенцією постаратися з Головної Канцелярії У. Н. С. відповідний друк на якім має виповнити всі запити точно і вірно після вказівок. Виповнену просьбу має підписати просячий о запомогу член, відділові урядники, делеґат відділу і печатка відділу. Також лікарське свідоцтво має бути точно виповнене і потверджене. Так виповнену просьбу о запомогу належить в час післати до Гол. Канц. У. Н. С., щоби гол. секретарі могли на конвенцію з собою привести всі потрібні записки і рекорди дотичних членів У. Н. С. Се улекшить працю Комісії на Конвенції, а притім усунулобся всякі підозріння чи нарікання зі сторони просячого, місцевих урядників, делеґатів і других.

(Дальше буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".